

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА

УДК 342.9

Єсімов С. С., к.ю.н., доцент, доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін ЛДУВС**Теоретичні аспекти удосконалення нормативно-правового регулювання поширення інформації у мережах електронної комунікації в Україні**

У статті порушуються питання удосконалення нормативно-правового регулювання поширення інформації у мережах електронної комунікації та пов'язаних з ними об'єктах в Україні в контексті досвіду країн ЄС. Розглянуто особливості правового регулювання діяльності суб'єктів інформаційних правових відносин у мережі Інтернет. Охарактеризовано їх класифікацію та шляхи адаптації національного інформаційного законодавства до вимог ЄС щодо діяльності користувачів мережі, власників, адміністраторів Інтернет-ресурсів.

Ключові слова: електронна комунікація, мережа, досвід, Європейський Союз, удосконалення, нормативно-правове регулювання.

В статье затрагиваются вопросы совершенствования нормативно-правового регулирования распространения информации в сетях электронной коммуникации и связанных с ними объектах в Украине в контексте опыта стран ЕС. Рассмотрены особенности правового регулирования деятельности субъектов информационных правовых отношений в сети Интернет. Охарактеризованы их классификацию и пути адаптации национального информационного законодательства к требованиям ЕС относительно деятельности пользователей сети, владельцев, администраторов Интернет-ресурсов.

Ключевые слова: электронная коммуникация, сеть, опыт, Европейский Союз, совершенствование нормативно-правовое регулирование.

The article raises questions of improvement of legal regulation of disseminating information in electronic communications networks and associated facilities in Ukraine in the context of EU countries. The peculiarities of legal regulation of legal relations of information in the Internet. Characterized their classification and ways of adapting national information legislation with EU requirements regarding the activities of network users, owners and administrators of Internet resources.

Keywords: electronic communication network, experience, European Union, improvement, legal regulation.

Постановка проблеми. Інформаційно-правова політика Європейського Союзу спрямована на забезпечення правових умов для максимальної реалізації інститутами громадянського суспільства своїх конституційних прав у інформаційній сфері. Це стосується права на вільний доступ до інформації, яка законно поширюється у мережах електронних комунікацій. Важливою складовою, яка безпосередньо впливає на ступінь ефективності вирішення зазначених завдань, є розвиток правових засад упровадження нових інформаційно-комунікаційних технологій. Ці обставини зумовлюють необхідність наукових досліджень, присвячених удосконаленню інформаційно-правового регулювання поширення інформації у мережах електронних комунікацій у контексті адаптації законодавства Європейського Союзу у правову систему України.

Аналіз досліджень даної проблеми. Різні аспекти інформаційного права щодо систем електронної комунікації тією чи іншою мірою досліджували та

висвітлювали українські учені: І.В. Арістова, В.М. Брижко, О.А. Банчук, В.Д. Гавловський, В.В. Гриценко, С.Ф. Гуцу, Р.А. Калюжний, Б.А. Кормич, П.В. Мельник, А.І. Марущак, Д.В. Ланде, В.С. Цимбалюк, М.Я. Швець та інші. Водночас проблема переходу до інформаційного суспільства, для якого пріоритетними галузями є нагромадження якісних інформаційних ресурсів, розробка технічних засобів обміну і збереження, методів аналізу та структурування інформації, а також розвиток наукових основ формування глобального інформаційного простору, вимагає дослідження вказаних явищ з позиції правової науки.

Метою даної статті є вироблення теоретичних підходів щодо вдосконалення правового регулювання поширення інформації через мережі електронної комунікації в Україні.

Виклад основного матеріалу. У Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні відзначається необхідність якнайшвидшого та повного забезпечення розвитку та державної підтримки інформаційної діяльності з використанням мереж електронної комунікації (у тому числі мережі Інтернет), спрямованої на підвищення якості і доступності громадянам у місцях їх проживання кваліфікованої соціальної, медичної, юридичної та іншої професійної допомоги, послуг у сфері культурного розвитку, освіти, науково-технічного розвитку, адміністративних послуг у контексті діяльності органів державної влади тощо.

Під час парламентських слухань 18 червня 2014 р. «Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні» зазначалось, що в Україні відсутні нормативні акти, в яких би були встановлені легальні визначення базових понять у сфері телекомунікаційних технологій, остаточно не вирішено питання про те, за якими принципами буде вибудовуватися модель залучення приватноправових учасників правових відносин в мережі Інтернет (далі Інтернет-відносин) до юридичної відповідальності.

Суттєвий вклад у вирішення окремих аспектів зазначеного питання внесли Д.В. Ланде та В.С. Цимбалюк [1; 2].

З технічної точки зору, мережі електронних комунікацій, різновидом яких і виступає мережа Інтернет, використовуються в якості інфраструктури обігу інформації відкритого доступу. Сама мережа влаштована так, що, маючи до неї під'єднання, кожен отримує можливість користуватися більшістю наданих нею послуг. Щоб встановити зв'язок з мережею Інтернет не потрібні адміністративно-дозвільні процедури. Іншими словами, користуючись одним і тим же підключенням, можна надавати іншим свої послуги, як у вигляді інформації, так і у вигляді під'єднання до різних джерел.

На думку В.А. Павлиша та Л.К. Гліненко, інструментальна стратегія визначає шляхи і засоби реалізації інформаційних технологій, які можна розділити на методичні, інформаційні, математичні, алгоритмічні, технічні і програмні та правові [3].

Відповідно до поглядів В.С. Цимбалюка, нормативно-правове забезпечення повинно охоплювати усі вказані напрями. Водночас, на нашу думку, важливе значення при розгляді питань регламентації кожного засобу реалізації інформаційних технологій щодо поширення інформації повинно охоплювати питання правових обмежень, викликаних забезпеченням інформаційної безпеки.

Як гарант збереження будь-якої соціальної системи, особистість повинна бути огорожена від різних дезорганізуючих факторів, в тому числі і від згуб-

ного інформаційного впливу на свідомість і психіку індивіда. Розвиток інформаційних технологій, а також зростання значення віртуального середовища та соціальних мереж створюють нову реальність для країни у контексті адаптації законодавства до вимог Європейського Союзу.

З метою вдосконалення правової регламентації поширення інформації у мережах електронної комунікації представляється необхідним, по-перше, вивчення та використання німецького досвіду регулювання поширення інформації через інформаційно-комунікаційні мережі (Інтернет-відносин), по-друге, вибір найбільш прийнятної для вітчизняної правової системи моделі регулювання оптимального статусу користувача Інтернету.

Німецький досвід, з погляду Е. Шмідт-Ассманна, повинен закріпити конституційно-правові вимоги, які містять, по-перше, основоположні права – як захисні права, вони, наприклад, обмежують створення та коло завдань об'єднань із примусовим членством. По-друге, будучи захисними правами, вони структурують організації задля їхнього спрямування на цілі, пов'язані з благом спільності, забезпечуючи плюралізм, нейтральність і відкритість внутрішніх процедур у цих організаціях [4, с. 286].

Відповідно спеціальна правова регламентація поширення інформації у мережах електронних комунікацій передбачає встановлення порядку державної підтримки Інтернету, визначення учасників процесу регулювання Інтернету і їх функцій щодо обміну інформацією, що є процесом транспортування інформації, встановлення правила визначення місця і часу вчинення юридично значимих дій при використанні Інтернету [3, с. 146].

Невипадково у Європейській доктрині (Директиви ЄС Директиви 2009/136/ЄС 2009/140/ЄС від 25 листопада 2009 р.) наголошується особливе значення управління Інтернетом, під яким розуміється розробка і застосування урядами, підприємствами приватного сектора та організаціями громадянського суспільства узгоджених принципів, правових норм, організаційних правил і технічних процедур прийняття рішень, що регулюють розвиток Інтернету та його використання, що потребує детальної регламентації у національному законодавстві Директив: 2002/77/ЄС від 16 вересня 2002 р. про конкуренцію на ринках електронних комунікаційних мереж та послуг; 2002/19/ЄС 7 березня 2002 р. щодо доступу та взаємозв'язку мереж електронних комунікацій і зв'язаних об'єктів; 2002/21/ЄС від 7 березня 2002 р. про єдину нормативну базу для електронних комунікаційних мереж та послуг; 2002/22/ЄС від 7 березня 2002 р. щодо універсального обслуговування та прав користувачів, що стосуються мереж та послуг електронних комунікацій [5; 6].

Транспортування інформації через інформаційно-комунікаційні мережі – це сукупність дій чи бездіяльності суб'єктів інформаційних правовідносин, спрямованих на надання доступу (або передачу доступу) до інформації про осіб, предмети, факти, події, явища, процеси, роздуми за єдиним психодинамічним принципом, представленим невизначеному колу осіб в електронній формі за допомогою обробки інформації та її представлення користувачу, розміщення (або неперешкоджання розміщенню) такої інформації на веб-сайтах.

Веб-сайт в контексті інформаційних технологій доцільно розглядати в якості системної сукупності інформації та математичних програм, які містяться в інформаційній системі забезпечуючи вільне розповсюдження інформації в інформа-

ційно-комунікаційних мережах за визначеною мережевою адресацією. Невипадково фахівці в галузі права наголошують, що веб-сайт являє собою інформаційний об'єкт інтелектуальної власності, що характеризується певним контентом і дизайном. Решта — програмні засоби, що забезпечують візуалізацію змісту на екранах комп'ютерів користувачів мережі Інтернет, яке доцільно відносити до веб (WWW) вузлів, у структурному аспекті. Програмне забезпечення визначаються розробниками веб-сайтів та іншими представниками інформаційної індустрії.

Узагальнюючи, доцільно відзначити, що правовідносини у сфері поширення інтелектуальної власності регулюються нормами цивільного, адміністративного та інформаційного законодавства, а другий напрям — програмне забезпечення, інші об'єкти та базові інформаційні процеси їх реалізації повинні регулюватися на рівні підзаконних нормативних актів виключно інформаційного права.

Згадані електронні комунікації та зв'язані з ними об'єкти, програмні засоби (термінологія Європейського законодавства) можуть забезпечувати і інші функції для користувача мережі Інтернет, що отримав доступ до веб-сайту (наприклад, копіювання інформації тощо). Для забезпечення доступності сайту, в мережах електронних комунікацій та зв'язаних з ними об'єктів мережі Інтернет, він повинен бути елементом інформаційної системи, яка забезпечує такий доступ (хостинг).

Інформаційна індустрія дає можливість особі, яка фактично є «власником сайту» (у значенні власника на процес розміщення на власному обладнанні), підключеному до мережі електронних комунікацій та зв'язаних з ними об'єктів (наприклад, Інтернет), або забезпечує доступність свого сайту в мережі Інтернет на підставі договору з власником відповідної інформаційної системи, розповсюджувати інформаційні ресурси. В обох випадках така особа буде виконувати функції оператора інформаційної системи стосовно до веб-сайту, який їм адмініструється (у технологічному значенні — контролюється).

Водночас, доцільно зауважити що функціонально-орієнтовані, предметно-орієнтовані та проблемно-орієнтовані технології, які у даний час складають основу типових завдань обробки інформації дають можливість періодично та систематично оновлювати інформації на сайті. Тому щодо змісту, то визначити його можна тільки у певний період часу, що наглядно проявляється у електронних засобах масової інформації.

Користуючись Рекомендаціями Комісії ЄС 11/02/2003 щодо Директиви 2002/21/ЄС Європейського парламенту і Ради про загальну нормативно-правову базу для електронних комунікаційних мереж та послуг доцільно відзначити, що основним напрямком діяльності суб'єктів права, що виступають у правових відносинах з розповсюдження інформації за допомогою мережі електронних комунікацій і пов'язаних з ними об'єктів, в якості засобів масової інформації, є участь в обороті інформаційної продукту.

У даному випадку під інформаційним продуктом розуміється призначена для обігу на території України продукція засобів масової інформації, друкowana, аудіовізуальна продукція на будь-яких любих видів, програми для електронних обчислювальних машин, бази даних, інформація, яка поширена під час видовищних заходів, рекламні формати ІАВ реклами в он-лайн, інформація, що розміщується в мережах електронних комунікацій і зв'язаних з ними об'єктах

(в тому числі в мережі Інтернет) та мережах оптичної транспортної системи, безпроводного доступу WIMAX (рухомого радіотелефонного зв'язку).

Основним питанням, що впливає на вибір прийнятної для України моделі вдосконалення правової регламентації поширення інформації у мережах електронних комунікацій, виступає визначення кола суб'єктів, дії яких підлягають правовій регламентації. У літературі, як правило, виділяється три різновиди таких суб'єктів: загальний, особливий і спеціальний. До загальних суб'єктів, що стосуються мереж та послуг електронних комунікацій відносяться особи: які користуються послугами мережі Інтернет; які теоретично можуть своїми діями або бездіяльністю впливати на законні права та інтереси третіх осіб; права яких можуть бути порушені неправомірними діями інших. У цю сферу входять фізичні та юридичні особи, органи державної влади, місцевого самоврядування, вони ж є носіями прав і обов'язків у сфері електронної комунікації в мережі Інтернет.

До особливих суб'єктів можна віднести користувачів мережі Інтернет, зокрема, власників, адміністраторів Інтернет-ресурсів, хостерів, провайдерів, хостинг-провайдерів, учасників Інтернет-конференцій, форумів, чатів, клієнтів, агентств і площадок IAB (The Interactive Advertising Bureau) тощо.

Спеціальний суб'єкт доцільно розглядати у аспекті порушника, який безпосередньо посягає на права громадян, на честь і гідність особи, щодо протизаконних дій за допомогою використання ресурсів мереж електронних комунікацій та зв'язаних з ними об'єктів, архітектури відкритих систем і моделей взаємодії відкритих систем. Особливістю сучасного етапу розвитку інформаційних технологій є залучення інтелектуальних систем здатних до цілеспрямованої поведінки з розв'язання поставлених перед ними завдань в умовах непередбачених збурень, змін навколишнього середовища і умов роботи, що вимагає дослідження адміністративно-правових засад діяльності з позиції захисту прав і свобод людини та громадянина.

Грунтуючись на засадах теорії адміністративного права, суб'єктами правових відносин, безпосередньо пов'язаних з поширенням інформації у мережах електронних комунікацій є: держава в особі її органів, що здійснює регулювання розповсюдження інформації у мережах електронних комунікацій; користувачі мережі електронних комунікацій — юридичні та фізичні особи, яким надаються послуги доступу до мереж електронних комунікацій; оператори послуг доступу до Інтернету (Інтернет-провайдери, оператори Інтернет-послуг); саморегульовані організації, діяльність яких здійснюється у сфері послуг у секторі електронних комунікацій.

З урахуванням Рекомендація Комісії ЄС (2007/879/ЄС) щодо правового регулюванні поширення інформації у мережах електронних комунікацій необхідно окремо регламентувати: по-перше, випадки, юридичні підстави, межі та цілі, в яких можливе вільне використання інформації; по-друге, випадки обов'язкового доведення відомості про інформацію, що зачіпає права і свободи людини та громадянина.

У даний час правовий статус операторів послуг доступу до Інтернету (Інтернет-провайдерів, операторів Інтернет-послуг) у законодавстві чітко не окреслено. Для прикладу, 19 червня 2014 р. на першій Конференції інтерактивного маркетингу UADIGITALS презентували міжнародний класифікатор («глосарій») IAB рекламних форматів в он-лайн та найближчі кроки по розвитку Інтернет-ринку в Україні.

Зокрема, діяльність оператора Інтернет-послуг повинна здійснюватися в порядку, встановленому цивільним законодавством України, за умови наявності

договору про надання йому необхідних для такої діяльності послуг зв'язку або за наявності у нього відповідної ліцензії на право надання послуг зв'язку. Головний принцип функціонування оператора Інтернет-послуг, як суб'єкта розглянутих відносин, полягає тому, що Інтернет-провайдер не може здійснювати самовільне, не засноване на вимогах закону, обмеження доступу користувачів до мережі Інтернет, блокувати інформаційний продукт, переданий або одержуваний користувачами послуг у мережах електронних комунікацій та пов'язаних з ними об'єктах.

Оператор Інтернет-послуг може припинити надання послуг, пов'язаних з розміщенням, передачею інформації і (або) доступом до мережі Інтернет тільки на підставі рішення суду. У разі, якщо поширення окремих видів інформації в мережі Інтернет забороняється або обмежується відповідно до закону, відповідальність за поширення такої інформації несе особа, яка розмістила цю інформацію в інформаційній системі, доступ до якої забезпечується оператором Інтернет-послуг.

Доцільно зазначити, що рекомендації Комісії ЄС (2002/С165/03) щодо аналізу ринку та оцінки домінуючого становища на ринку відповідно до нормативно-правової бази Співтовариства для електронних комунікаційних мереж та послуг, оператор Інтернет-послуг зберігає інформацію щодо користувачів протягом шести місяців з моменту закінчення надання послуги.

У даному аспекті норми Європейського Союзу не передбачають тривалого часу збереження інформації про надані послуги на відміну від країн СНД. Європейський законодавець передбачає порядок надання інформації щодо користувача послуг оператором Інтернет-послуг уповноваженим державним органам, які забезпечують інформаційну безпеку та здійснюють оперативно-розшукову діяльність, необхідну для виконання покладених на ці органи завдань, тільки у законодавчому порядку. Тому порядок взаємодії операторів Інтернет-послуг з уповноваженими державними органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність і забезпечують інформаційну безпеку України, а також терміни і обсяг інформації який підлягає зберіганню, повинен встановлюється Законом України.

Розглядаючи аспекти адаптації національного законодавства у сфері інформаційних технологій до вимог Європейського Союзу доцільно зауважити, що при поширенні у мережах електронних комунікацій інформаційного продукту, доступ до якого обмежується відповідно до чинного законодавства, особа, яка допустила таке розповсюдження, повинна розглядатися в якості суб'єкта юридичної відповідальності.

Зокрема, доцільно погодитися з Р.В. Маркаряном, що провайдер не повинен нести відповідальність за поширення в мережі Інтернет інформації, що порушує прав третіх осіб. У даному випадку доцільно застосовувати принцип відповідальності прийнятий у цивільному праві [7]. Тобто якщо інформаційний продукт був поширений з використанням об'єктів електронних комунікацій оператора Інтернет-послуг користувачем на підставі договору користувача з оператором Інтернет-послуг. Водночас оператор Інтернет-послуг повинен після отримання обґрунтованої заяви про порушення прав від особи, права якої були порушені, обмежити доступ до зазначеної інформації. Порядок подальшого використання спірного контенту повинен вирішуватися у судовому порядку за нормами цивільного права. Хоча у ряді економічно розвинених країн зазначені суперечки вирішуються у сфері адміністративної юстиції.

У науковій літературі з питань інформаційного права розглядаються процесуальні питання порядку дій оператора мережі електронної комунікації та зв'язаних з ними об'єктами. Але це сфера цивільно-процесуальних і адміністративно-процесуальних відносин має єдину особливість — фіксація інформаційного продукту повинна здійснюватися за правилами обігу електронних документів [8].

Інформаційно-процесуального права поки що не існує хоча встановлення та фіксація адреси у мережах електронної комунікації (Інтернет) інформаційного продукту, фізичної або юридичної особи та зв'язку з ними у контексті розвитку інтелектуальних інформаційних технологій (автоматичного розпізнавання образів, обробки текстових інформацій, пошуку текстової інформації, автоматизованого реферування та анотування текстів) ставить питання про необхідність узагальнення існуючого нормативного регулювання у зазначеній сфері.

Характерним прикладом прогресу у сфері інформаційних технологій є відмова від друкованої версії науково-популярного видання, з 47-річним стажем виходу у світ, Computerworld і відповідно поява нових форм розповсюдження проєктів стандартів інформаційних технологій. Хоча це відбувається у сфері приватноправового регулювання, однак це значно впливає на правові засади функціонування мереж електронної комунікації та їх об'єктів.

Безперечно доцільно було би запропонувати ряд доповнень до Закону України «Про інформацію» та до інших нормативних актів, однак ми визначили концептуальні аспекти, які реалізуємо у наступних роздумах із зазначених питань.

Висновки. Електронні комунікації та зв'язані з ними об'єкти, різновидом яких є мережа Інтернет, являють собою інфраструктуру обігу інформації відкритого доступу. Серед основних правових проблем, викликаних еволюцією інформаційних технологій у сфері електронних комунікацій і зв'язаних з ними об'єктах, найважливішими є поява нових учасників правових процесів, які з'являються у процесах самоорганізації учасників універсального обслуговування та користувачів інформаційної індустрії. Що стосується послуг і мереж електронних комунікацій та пов'язаних з ними об'єктів, то відкриті інформаційні системи у контексті глобальної концепції розвитку інформаційних технологій і систем дають можливість поширення інформаційного продукту розмиваючи межі між змістом інформації і засобом зв'язку. У зазначених умовах суттєво змінюється склад і особливості правового статусу учасників відносин у сфері поширення інформації у мережі електронних комунікацій та зв'язаних з ними об'єктах, що вимагає нових підходів до правового регулювання поширення інформаційного продукту в мережах електронних комунікацій.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ланде Д.В. Елементи комп'ютерної лінгвістики в правовій інформатиці / Д.В. Ланде. — К.: НДІШ НАПрН України, 2014. -168 с.
2. Цимбалюк В.С. Інформаційне право: концептуальні положення до кодифікації інформаційного законодавства : монографія /В.С.Цимбалюк. - К.: "Освіта України", 2011. - 426с.
3. Павлиш В.А. Основи інформаційних технологій і систем / Павлиш В.А., Гліненко П.К. — Львів, Вид-во Львівська політехніка, 2013. — 500 с.
4. Шмідт-Ассманн Е. загальне адміністративне право як ідея врегулювання. Пер. з нім. — 2-ге вид. перер. і доп./ Е. Шмідт-Ассманн // Відп. Ред. О. Сироїд. — К.: «К.І.С.», 2009. — 552 с.

5. Directive 2009/140/EC Of The European Parliament And Of The Council, of 25 November 2009 amending Directives 2002/21/EC on a common regulatory framework for electronic communications networks and services, 2002/19/EC on access to, and interconnection of, electronic communications networks and associated facilities, and 2002/20/EC on the authorisation of electronic communications networks and services. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://europa.eu/legislation_summaries/information_society/legislative_framework/124216a_en.htm

6. Directive 2009/136/EC Of The European Parliament And Of The Council, of 25 November 2009 amending Directive 2002/22/EC on universal service and users' rights relating to electronic communications networks and services, Directive 2002/58/EC concerning the processing of personal data and the protection of privacy in the electronic communications sector and Regulation (EC) No 2006/2004 on cooperation between national authorities responsible for the enforcement of consumer protection laws. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://europa.eu/legislation_summaries/information_society/legislative_framework/124216a_en.htm

7. Маркарян Р.В. Совершенствование правового регулирования распространения информации через информационно-коммуникационные сети в Российской Федерации: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.14 «Административное право, финансовое право, информационное право» / Р.В. Маркарян. – М., 2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mosgu.ru/nauchnaya/publications/2011/abstracts/Markarian_RV.pdf

8. Інформаційна аналітика в юриспруденції: автоматизовані системи і технології: навч. посіб. / П. Д. Біленчук [і ін.]. – К.: ННПСК КНУВС, 2009. – 48 с.

УДК 342.95

Зайцев М. М., ад'юнкт, Військовий інститут
КНУ ім. Т. Шевченка

Напрямки формування державної політики щодо забезпечення інформаційної безпеки

Стаття присвячена аналізу стану діяльності суб'єктів забезпечення інформаційної безпеки та визначення напрямків формування державної політики з цього питання. За результатами проведеного дослідження проаналізовано законодавчі акти України, якими на органи держави покладаються завдання і функції у сфері забезпечення інформаційної безпеки та зроблені висновки про те, що забезпечення окремих аспектів інформаційної безпеки покладаються на велику кількість різних державних органів, компетенція яких стосується різних сфер державного управління, вони мають різну підпорядкованість. Обґрунтовано пропозиції щодо створення уповноваженого органу з формування державної політики у сфері інформаційної безпеки у статусі міністерства. Викладені пропозиції щодо формування відповідної правової бази, що дозволить створити інституційну і функціональну систему забезпечення інформаційної безпеки.

Ключові слова: інформаційна безпека, національна безпека, державна безпека, розвідувальні органи, правоохоронні органи, військові формування, державна політика.

Статья посвящена анализу состояния деятельности субъектов обеспечения информационной безопасности и определению направлений формирования государственной политики по этому вопросу. По результатам проведенного исследования проанализированы законодательные акты Украины, которыми на органы государства возлагаются задачи и функции в сфере обеспечения информационной безопасности и сделаны выводы о том, что обеспечение отдельных аспектов информационной безопасности возлагается на большое количество различных государственных органов, компетенция которых касается различных сфер государственного